

İzmir Akdeniz Akademisi'nden / From the Izmir Mediterranean Academy

Tarih Araştırma Seminerleri

İzmir Akdeniz Akademisi 2 Şubat - 20 Nisan 2017 tarihleri arasındaki üç ay boyunca "Tarih Araştırma Seminerleri" düzenledi. Kırk kişinin katılımıyla başlayan seminerleri yirmi kişi tamamladı. Sonrasında isteğe bağlı olarak hazırlanan araştırma projesini ise altı kişi bitirdi.

Seminerlerin ortaya çıkış fikrinin temelinde İzmir Akdeniz Akademisi Tarih Birimi'nin daha önce düzenlediği konferanslara ve sempozyumlara katılan izleyicilerin gösterdiği yoğun ilgi, merak ve soruları yatmaktaydı. Özellikle 2-3 Haziran 2016'da düzenlenen "Börklüce Mustafa Sempozyumu" süresinde ortaya çıkan yoğun katılımcı ilgisi, İzmir Akdeniz Akademisi Tarih Birimi Danışma Kurulu'nun aynı dönemdeki yıllık toplantısında da tartışıldı. Bu bağlamda Prof. Dr. Ayşe Nühket Adıyeye'nin somutlaştırdığı öneri ile üniversite içi ve dışı, tarih bilimi içi ve dışından gelenlerin iletişimlerini zenginleştirecek yeni bir dil yaratabilmek, İzmir tarihini Akdeniz perspektifinden yeniden ele alabilmek için tarih seminerleri düzenlemeye karar verildi.

Seminerler aile tarihine ilgi duyan, yaşadığı bölgenin, mahallenin tarihini merak eden, bölgesindeki göç hareketleriyle ilgili tarihsel araştırmalara katkı yapmak isteyen her kesimden amatör araştırmacılara bilgi ve yöntem sunmayı hedefledi. Hazırlık aşamasında seminerlerin yapısı ve içerikleri Prof. Dr. Ayşe Nühket Adıyeye, Yrd. Doç. Dr. Nuri Adıyeye, Yrd. Doç. Dr. Ahmet Mehmetefendioğlu ve Yrd. Doç. Dr. Dilek Akyalçın Kaya tarafından kurgulandı. Seminerler de yine bu akademisyenler tarafından yürütüldü. İki bölüm olarak hazırlanan seminerlerin teorik olan ilk bölümünde "tarih bilimine giriş", "tarih araştırmalarında kaynak", "sözlü tarih çalışması", "yerel tarih/aile tarihi araştırmalarında yöntem" gibi başlıklardan oluşan bir dizi seminer gerçekleştirildi. Burada amaç tarih biliminin ortaya koyduğu sorunsalları, bu sorunsalları ele alırken

kullanılan alet çantasını katılımcılara tutmak oldu. Seminerler düzenleyicilerin tek taraflı anlatımlarından ziyade tartışmaya açık bir ortamda yürütüldü. Katılımcıların da karşılıklı etkileşimleri konu başlıklarının tartışılmasında önemli hale geldi.

Teorik seminerleri tamamlayan katılımcılar arasından isteyenler, uygulamaya yönelik olarak seminerlerin ikinci bölümüne devam ederek bir araştırma projesi seçtiler. Teorik seminerlerde tartışılan temalar çerçevesinde bir tarih araştırması yürüttüler. Katılımcılar istedikleri konularda araştırma yapmakta özgür bırakılmakla birlikte araştırmaların genel olarak birey-toplum-mekân ilişkisi üzerine kurulması, özel olarak da İzmir ve Akdeniz perspektifiyle ele alınması hedeflendi.

Projelerin sahiplerini ve başlıklarını şöyle sıralayabiliriz: Ayşen Ersoy, "Serbest Cumhuriyet Fırkası ve İzmir Mitingi"; Mehmet Karıcı, "İzmir'de 68'li Yıllar"; Mehmet İnan, "Çocuk Gözüyle 1990-1999 Arasında Türkiye ve Türk Dış Siyaseti"; Nuret Çalıcı, "Duvarlardaki Bellek"; Teoman Gönen, "Mordehay Sevi Ailesi" ve Yıldırım Kandemir, "Abdallar (İzmir başta olmak üzere Anadolu'da)".

Yürütülen proje konularını ele aldığımızda toplumsal ve siyasi gelişmeleri ön planda tutan konulara ağırlık verildiği görülecektir. Bununla birlikte ele alınan toplumsal tarihin mekânı olarak İzmir göze çarpmaktadır. Diğer bir deyişle, katılımcıların mekân-toplum ilişkisi üzerine kafa yormuş olduklarını belirtebiliriz. Ancak diğer taraftan bu mekânsal analizin yerel boyutta kaldığını, Akdeniz perspektifine ulaşamadığını ifade etmemiz gerekir. Akdeniz Akademisi'nin "Tarih Araştırma Seminerleri"ne başlarken koyduğu hedeflerden biri olan "İzmir tarihini Akdeniz perspektifinde yeniden ele alabilmek" bu nedenle kısmen başarılı olmuştur. Mekân, tarih çalışmalarında kendine yer bulmuş ancak ufku görece dar kalmıştır. Bu bağlamda, tarih incelemelerine özellikle Akdeniz perspektifinin rehberlik etmesi için

İzmir Akdeniz Akademisi'nin daha yoğun ve uzun soluklu çalışmalar gerçekleştirmesi gerektiğini söylemeliyiz.

Tarih seminerlerin belirtilmesi gereken önemli sonuçlarından biri de tarihçilerle ilgilidir. Her ne kadar seminerlerin asıl amacı amatör tarihçilerin, insanların, mekânların, şehirlerin, sokakların hikâyelerini İzmir'i, kent bilinci ve kentlilik gibi kavramları Akdeniz perspektifiyle tarih disiplini içinde düşünmelerini sağlamaya çalışmak olsa da bu seminerler meslekten tarihçilerin de tarihçilik üzerine yeniden düşünmelerine vesile olabilecek bir araç haline gelmiştir.

Son yıllarda tarihe artan ilgi çerçevesinde tarih disiplini dışından gelenlerle iletişim yolları çoğu zaman tıkalı olduğu için "Tarih Araştırma Seminerleri" karşılıklı olarak yaratılacak ortak ve yeni bir dil arayışının ilk adımı olarak düşünülebilir. Bu nedenle İzmir Akdeniz Akademisi'nin bu çabaya önyak olması özgün bir örnek olarak önem taşımaktadır. Ancak bu yeni dil arayışının uzun soluklu bir maraton olduğunu ve akademik camiadan daha geniş bir katılım ile koşulması gerektiğini unutmamak gerekir.

Dilek Akyalçın Kaya, İzmir Ekonomi Üniversitesi, Mutfak Sanatları ve Yönetimi Bölümü

Raising Izmir Profile Through Design

Some countries have begun introducing the power of design as a governmental strategy. It is well known that Korea stated design as one of its governmental policies and attracted attention from other countries. China also focused on the industry of culture and design, and supported the renovation of historical areas and the de-

velopment of cultural capital.¹ It is trying to raise its position in the international market by introducing design. Taiwan was designated as a World Design Capital (WDC) in 2016, and it is also raising its presence in Asia rapidly.

I have instructed students and conducted research at Izmir University of Economics (IUE) on a Staff Exchange Program between Shizuoka University of Art and Culture in Japan and IUE from September 2016 to March 2017. Fortunately, I had the opportunity to join Design Turkey 2016 as a jury member, and the first Good Design Izmir² that was organized by the Izmir Mediterranean Academy as one of the organizers of the BUS workshop during my stay. I felt an energetic momentum of design in Turkey through these activities. While I was exchanging opinions with designers, who came from all over the world, I felt certain that if Turkey uses design power efficiently, it could improve quickly and show its presence to the world in the near future.

During these activities, I heard that people who are involved in design industry are interested in applying for WDC. Everybody would expect Istanbul can be improved by using design, because it has the attractiveness of a cultural world heritage and functions for business. However, while joining design activities in both cities, I realized that Izmir also has the potential to be a design city. Compared to Istanbul, the scale and population, and business of Izmir is smaller. On the other hand, it has more momentum. If Izmir works on the city development employing design power seriously, it can change drastically in a short period of time.

I will try to explore the high potential of Izmir to enhance its attractiveness from a design aspect and the benefits that WDC would provide to the city.

1 Komei Suzui, *Textbook for the Intellectual Property to Propel Global Businesses* (Tokyo: Syuwa Syatem 2013), 255 (Japanese).

2 İzmir Akdeniz Akademisi öncülüğünde 17-19 Kasım 2016 tarihleri arasında "Sen De Çık Gel" sloganıyla ve "Çıktı/Output" temasıyla düzenlenen İyi Tasarım İzmir / Good Design İzmir etkinliği, Türkiye'deki genel tasarım söyleminin çitasını yükseltmeyi amaçlıyordu. Farklı tasarım alanlarında elde ettiği ürünleri İzmirililerle paylaşan etkinlik, İzmir'i Akdeniz Bölgesi'nde tasarım yoluyla konumlandırma hedefine bir adım daha yaklaştırdı.